

Broj: 01-33-1- 635/22
Mostar, 20.08.2022. godine

Na temelju članka 23. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17) i člana 7. Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14), Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, d o n o s i

PROGRAM RADA
AGENCIJE ZA PREDŠKOLSKO, OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE ZA
2023. GODINU

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje osnovana je Zakonom o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07), kao samostalna upravna organizacija na razini institucija Bosne i Hercegovine. Agencija ima sjedište u Mostaru i područne jedinice u Sarajevu i Banja Luci.

Kvalitetno predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i cjeloživotno učenje i konkurentno obrazovanje Bosne i Hercegovine na međunarodnome planu je vizija Agencije. Misija Agencije je doprinijeti kvalitetu predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i procesa cjeloživotnog učenja, kao i konkurentnosti obrazovnih sustava Bosne i Hercegovine na međunarodnom planu, kroz razvoj zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa, uspostavu standarda znanja, praćenje i evaluaciju postignutih rezultata u obrazovanju, razvoj obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja te sudjelovanja u razvoju kvalifikacijskog okvira, kao i kreiranju i promoviranju kvaliteta obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Specifični ciljevi, navedeni u Programu rada, definirani su na temelju nadležnosti Agencije, iz čega proizlaze i planirani programi, projekti i aktivnosti.

Sektor za razvoj Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju je zadužen za specifični cilj **1. Razvoj Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja (u daljnjem tekstu: ZJNPP)**, koji se sastoji od programa 1.1 Izrada zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa (u daljnjem tekstu: ZJCRP) i Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja.

U okviru programa 1.1 planirana je provedba projekta 1.1.1 Evaluacija primjene ZJNPP definirane na ishodima učenja u predmetne kurikule (pilotiranje/eksperimentalna primjena)

Danas, u vrijeme pandemije COVID-19, više nego ikada, svjesni smo potrebe za revidiranjem nastavnih planova i programa s fokusom na ishode učenja, za definiranjem onih znanja i vještina koje je nužno usvojiti tijekom školovanja, kao i potrebe za usvajanjem novih pristupa vrednovanju i ocjenjivanju.

Cjeloviti dokument, “Zajednička jezgra definirana na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini“, koji je Agencija razvijala punih šest godina, namijenjen je, u prvom redu, obrazovnim institucijama kao osnova za poboljšanje kvalitete obrazovanja i daljnji razvoj cjelovitih razvojnih programa za predškolski odgoj i obrazovanje, nastavnih planova i programa za osnovno obrazovanje i gimnazije te za općeobrazovne nastavne predmete u srednjem strukovnom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Set dokumenata za poboljšanje kvalitete obrazovanja u Bosni i Hercegovini, kroz razdoblje od 2022. do 2023. Agencija će obogatiti novim dokumentom – *Evaluacija primjene ZJNPP definirane na ishodima učenja u predmetne kurikule (pilotiranje/eksperimentalna primjena)* (2023.)

Također je planirano kako će Agencija u narednom razdoblju raditi i na evaluaciji provedbe izrađene ZJNPP u predmetne kurikule te evaluaciji provedbe Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa u predškolskom odgoju i obrazovanju (2024.-2025.).

U okviru specifičnog cilja **2. Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju** realizira se program Agencije pod nazivom 2.1 Ishodi učenja i standardi u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju. Područna jedinica Agencije PJ Sarajevo, u skladu sa Srednjoročnim planom rada Agencije 2023-2025. godine i suglasnostima za potpisivanje dva međunarodna istraživanja TIMSS 2023 i ICILS 2023, dobivenim 31.3.2022. godine, provodi aktivnosti u okviru tri projekta.

U okviru Projekta 2.1.1 Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju fokus u 2023. godini će biti na promociji i diseminaciji *Standarda kvaliteta rada predškolskih ustanova* definiranih tijekom 2022. godine. Navedeni standardi predstavljaju alate za evaluaciju i samo-evaluaciju rada predškolskih ustanova u skladu sa Modelom koji je Agencija uradila 2021. godine.

Na polju definiranja standarda učeničkih postignuća u 2023. godini Agencija planira organizaciju diseminacije standarda učeničkih postignuća za osnovno i srednje opće obrazovanje usvojenih tijekom 2022. godine- standardi učeničkih postignuća za strani jezik, za tjelesno i zdravstveno područje i za područje tehniku i IT tehnologije.

U sklopu projekta 2.1.2 Međunarodna istraživanja, Agencija planira glavna testiranja, TIMSS 2023 (Međunarodno istraživanje trendova u znanju matematike i prirodnih znanosti u četvrtom razredu osnovne škole) i ICILS 2023 (Međunarodna studija o računalnoj i informacijskoj pismenosti u osmom razredu), na području cijele Bosne i Hercegovine s uzorkom od minimalno po 6.000 učenika četvrtog, odnosno osmog razreda osnovne škole. Planirane su i sve ostale aktivnosti u skladu s međunarodno propisanim kalendarom i standardima vezanim za prikupljanje, kodiranje, obradu i distribuciju dobivenih rezultata. Po prvi put će TIMSS biti realiziran u elektronskoj verziji, koja zahtjeva visoku konfiguraciju IT opreme za realizaciju istraživanja, što može predstavljati veliki organizacijski problem za provedbu istraživanja jer Agencija ne raspolaže tom opremom, a i opremljenost škola nije na toj razini. Isti je problem vezan i za ICILS istraživanje, koje se po prvi put realizira u Bosni i Hercegovini.

Osim ova dva testiranja, a ukoliko se do kraja godine dobije suglasnost Predsjedništva Bosne i Hercegovine za sudjelovanje u PISA 2025 istraživanju (Međunarodno istraživanje mjerenja učeničkih postignuća iz čitalačke pismenosti, matematičke pismenosti i pismenosti iz prirodnih znanosti na populaciji petnaestogodišnjaka), planirane su pripremne aktivnosti vezane za prijevod i adaptaciju test instrumentarija, formiranje uzorka škola i učenika i ostale aktivnosti vezane za pripremu softvera za istraživanje u skladu s međunarodno propisanim kalendarom i standardima. Agencija raspolaže IT opremom iz ciklusa PISA 2018. Hoće li ona svojom konfiguracijom odgovarati IT zahtjevima za PISA 2025 istraživanje još uvijek nije poznato. O značaju nastavka sudjelovanja u ovom, i gore spomenutim istraživanjima, govori i rezultat populacije petnaestogodišnjaka u Bosni i Hercegovini od kojih je svaki drugi funkcionalno nepismen iz mjerenih područja- čitalačka, matematička i pismenost iz prirodnih znanosti.

Prilikom planiranja i realizacije aktivnosti vezanih za provedbu međunarodnih istraživanja veliki rizik predstavlja nedostatak materijalnih i ljudskih resursa. Pored toga, postoji problem vezan za dobivanje suglasnosti za realizaciju TIMSS 2023 i ICILS 2023 istraživanja u školama u Republici Srpskoj. Dodatni problem je vezan za dobivanje suglasnosti za sudjelovanje u PISA 2025 istraživanju od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

2.1.3 Provedba međunarodnih projekata iz programa ERASMUS+.

eTwinning projekt u Bosni i Hercegovini se provodi od 2015. godine. Trenutno se realizira ciklus 2022-23. Važnost eTwinning aktivnosti u obrazovnoj zajednici je iznimno važna, posebice u području saradnje, razmjene dobre prakse, unapređenja kompetencija za 21. stoljeće te motiviranja nastavnika i učenika za razvoj funkcionalnog znanja. Agencija djeluje kao državna organizacija za podršku (DOP) za eTwinning i koristi sredstva granta Europske komisije za realizaciju projektnih aktivnosti. Cilj je podići kvalitetu eTwinning projekata usredotočujući se na projekte u stručnom obrazovanju i osposobljavanju, seoskim školama i predškolstvu, što je povezano s godišnjim temama eTwinninga. Planirane su i aktivnosti na promociji i jačanju mreže univerziteta/sveučilišta i fakulteta koji rade na obuci budućih nastavnika (ITE) u Bosni i Hercegovini. Ostali ciljevi su razvijanje i povećanje dobre suradnje s nadležnim obrazovnim institucijama i organizacijama nastavnika i stručnih udruženja s ciljem isticanja važnosti eTwinninga u nastavničkom razvoju profesionalnog razvoja i njegovom priznavanju.

Specifični cilj 3. Razvoj standarda u srednjem strukovnom obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju se sastoji od jednog programa i dva projekta.

3.1.1. Razvoj standarda u srednjem strukovnom obrazovanju se sastoji od ukupno tri aktivnosti.

Aktivnost 3.1.1.1. Razvoj standarda zanimanja /standarda kvalifikacija

Agencija kroz aktivnost 3.1.1.1. *Razvoj standarda zanimanja/standarda kvalifikacija*, primjenjujući diferencirani pristup razvoja kurikuluma orijentiranih na ishode učenja, doprinosi stvaranju uvjeta za razvoj kvalifikacionog okvira i osiguranju kvaliteta u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini.

U 2023. godini, Agencija planira provesti aktivnosti za sve faze, formirati radne skupine i izvršiti razvoj za najmanje jedan standard zanimanja/standard kvalifikacija.

Aktivnost 3.1.1.2. Razvoj standarda kompetencija za eksterne evaluatore

U 2023. godini Agencija kroz ovu aktivnost planira izradu dokumenta *Standard kompetencija za eksterne evaluatore obrazovnih ustanova/pružatelja usluga* u Bosni i Hercegovini. Na temelju regionalne saradnje u okviru obrazovno-reformske inicijative za jugoistočnu Europu, Agencija planira i rad na preporukama za primjenu dokumenta i smjernicama za podršku osiguranju kvaliteta u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini.

Aktivnost 3.1.1.3. Razvoj IS u SSO - prikupljanje i obrada osnovnih pokazatelja o učenicima i školama za školsku 2022/2023.

Agencija kontinuirano provodi aktivnosti prikupljanja i obrade podataka o školama i učenicima u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini.

U 2023. godini, Agencija će prikupiti osnovne podatke o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini – o školama, učenicima, nastavnim planovima i programima za tekuću školsku godinu i izvršiti obradu osnovnih pokazatelja.

Potencijalni problemi za ostvarivanje aktivnosti iz programa/projekta 3.1.1. su nedostatak resursa (kadrovskih), mogućnost nedovoljne suradnje obrazovnih vlasti i ostalih zainteresiranih strana kao i neizvjesnost realizacije aktivnosti u uvjetima pandemije.

Projekt 3.1.2. Međunarodni programi u okviru ERASMUS+ programa

Aktivnost 3.1.2.1. EPALE - Aktivnosti NSS za platformu EPALE

Na temelju Odluke Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA) započela je realizacija projektnog ciklusa EPALE 2022.-2024. godina. U narednom periodu se nastavljaju planirane aktivnosti sa posebnim naglaskom na povećanje broja registriranih i aktivnih korisnika platforme.

Mogući rizik za realizacije aktivnosti je aktualna epidemiološka situacija u Bosni i Hercegovini.

II -PRIJEDLOG AKCIJSKOG PLANA GODIŠNJEG PROGRAMA RADA AGENCIJE ZA PREDŠKOLSKO, OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE ZA 2023. GODINU													
Opći cilj/načela razvitka: Pametan rast													
Strateški cilj: Razvoj ljudskih resursa													
Srednjoročni cilj: Razvoj kvaliteta predškolskog, osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja i cjeloživotnog obrazovanja u Bosni i Hercegovini													
Specifični cilj: 1. Razvoj zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja; 2. Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju; 3. Razvoj standarda u srednjem strukovnom obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju													
Programi, projekti i aktivnosti	Nositelj aktivnosti (ustrojstvena jedinica)	Pokazatelji				Troškovi		Izvori financiranja					Planirano tromjesečje za provedbu
		Pokazatelj rezultata ili utjecaja	Jedinica mjerenja (%; broj ili opisno)	Pokazna vrijednost (t)	Ciljana vrijednost (t+1)	Procijenjeni troškovi	Proračun	Krediti	Donacije	Ostali izvori	Ukupno	Program u DOP-u	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.1. Izrada Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa i Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja.													
1.1.1 Evaluacija primjene ZJNPP definirane na ishodima učenja u predmetne kurikule (pilotiranje/eksperimentalna primjena)													
1.1.1.1 Izbor stručnjaka iz područja primjene ZJNPP, osnivanje Radne skupine, organiziranje i provođenje sastanaka i istraživanja	Sektor za ZJNPP	Urađeni dokument	broj	0	1	100.000,00	100.000,00				100.000,00		I,II,III i IV
1.1.1.2 Lektura dokumenta i Nacrt dokumenta poslati ministarstvima obrazovanja i pedagoškim zavodima na davanje komentara	Sektor za ZJNPP	Urađeni dokument	broj	0	1	45.000,00	45.000,00				45.000,00		III i IV
1.1.1.3 Predstavljanje dokumenta	Sektor za ZJNPP	urađeni isak dokumenta i održana konferencija	broj	0	1	53.000,00	53.000,00				53.000,00		III i IV
2.1. Ishodi učenja i standardi u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju													
2.1.1. Razvoj standarda znanja, ocjenjivanje postignutih rezultata i kvalitete obrazovanja u predškolskom, osnovnom, srednjem općem i srednjem strukovnom obrazovanju													
2.1.1.1. Promocija i diseminacija standarda kvaliteta rada ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje te standarda učenički postignuća	Odjel za standarde znanja	broj održanih susreta	broj	0	12	100.000,00	100.000,00				100.000,00		I,II,III i IV
2.1.2. Učešće u međunarodnim istraživanjima *													
TIMSS 2023 2.1.2.1. Realizacija glavnog istraživanja u BiH	Odjel za standarde znanja	Broj realiziranih istraživanja	broj	0	1	266.300,00	266.300,00				266.300,00		I,III i III
ICILS 2023 2.1.2.2. Realizacija glavnog istraživanja u BiH	Odjel za standarde znanja	Broj realiziranih istraživanja	broj	0	1	107.300,00	107.300,00				107.300,00		I,II i III
PISA 2025 2.1.2.3. Pripreme za realizaciju probnog istraživanja ukoliko se dobije saglasnost za učešće od Predsjedništva BiH	Odjel za standarde znanja	pripremljeni soliveri za probno istraživanje	broj	0	3	152.000,00	152.000,00				152.000,00		I,II,III i IV
2.1.3. Provedba međunarodnih projekata iz programa ERASMUS+													
2.1.3.1 Provedba ERASMUS+ projekta eTwinning , ciklus 2022-2023	Odjel za standarde znanja	broj usvojenih izvješća	broj	7	8	71.501 KM			71.501,00		71.501,00		I,II,III i IV
3.1 Unaprijeđenje i podrška procesima osiguranja kvaliteta srednjeg stručnog obrazovanja i obuke i cjeloživotnog učenja													
3.1.1 Razvoj standarda zanimanja i standarda kvalifikacija i praćenje primjene modularnih NPP-a													
3.1.1.1. Razvoj standarda zanimanja /standarda kvalifikacija	Odjel za SSO	urađeni dokument	broj	29	30	116.400,00	116.400,00				116.400,00		I,II,III i IV
3.1.1.2. Razvoj standarda kompetencija za eksterne evaluatore	Odjel za SSO	urađeni dokument	broj	0	1	180.000,00	180.000,00				180.000,00		I,II,III i IV
3.1.1.3. Razvoj IS u SSO- prikupljanje i obrada osnovnih pokazatelja o učenicima i školama za 2022/23 š.g.	Odjel za SSO	izvještaj-tabelarni prikazi	broj	0	1	180.000,00	180.000,00				180.000,00		I,II,III i IV
3.1.2 Međunarodni programi u okviru ERASMUS + programa													
3.1.2.1. EPALE -Aktivnosti NSS za platformu EPALE	Odjel za SSO	broj registrovanih korisnika	broj	600	700	136.700,00			136.700,00		136.700,00		I,II,III i IV